

Izdajatelj: Slovenska tiskovna agencija, d.o.o., Ljubljana, Tivolska cesta 50, v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve, E-mail: desk@sta.si

Odgovorni urednik: Borut Meško, Urednici: Polona Štekar in Maja Cerkovnik

Na spletu: [Slovenija v žarišču](#) * [Eye on Slovenia](#)

STA © STA 2006-2007

Prikaži Št. 10 (11.01.2007) ▼

LETO 2006 ZA MINISTRSTVO PRECEJ RAZGIBANO

Leto 2006 je bilo za Ministrstvo za zunanje zadeve precej razgibano, tako na bilateralnem kot multilateralnem področju. Po uspešnem predsedovanju Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) leta 2005 se je ministrstvo posvetilo nekaterim področjem, kjer doslej ni bilo dovolj prisotno. Okrepilo je stike v jugovzhodni Aziji, kjer je še vedno dejavno v okviru OVSE in kot članica trojke predseduje skupini azijskih partnerjev. Stike je Slovenija vzpostavila tudi v strateško pomembnih državah Arabskega polotoka, Savdski Arabiji in Kuvajtu.

Slovenija je lani prevzela tudi predsedovanje Mreži za človekovo varnost, neformalni skupini držav, ki se zavzema za reševanje odprtih humanitarnih vprašanj. Vodi tudi Svet guvernerjev Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA), ki mu predseduje slovenski veleposlanik na Dunaju dr. Ernest Petrič.

Med dejavnostmi, s katerimi je ministrstvo v tujini krepilo dober glas o Sloveniji, je tudi izvedba prvega srečanja v okviru Strateškega foruma Bled, posvečenega razpravi o kaspjski regiji. Izkušnje, ki jih je ob tem pridobilo, bodo Sloveniji prišle prav tudi v doslej največjem projektu, na katerega se intenzivno pripravlja: predsedovanju Slovenije Evropski uniji v prvi polovici leta 2008. Slovenija je skupaj z Nemčijo in Portugalsko že pripravila 18-mesečni program predsedovanja povezavi.

Slovenija se je znotraj EU uveljavila kot ena najodločnejših zagovornic širitve unije na Zahodni Balkan in še posebej prizadevanj za postopno liberalizacijo viznega režima EU s temi državami. V regijo je poudarjeno usmerjala svojo razvojno pomoč, krepila gospodarsko prisotnost in prisotnost v okviru mednarodnih misij ter podpirala reformne procese, s tem pa utrdila partnerski odnos z državami regije. Pomoč državam Jugovzhodne Evrope pri uresničevanju njihove evroatlantske perspektive bo Slovenija še lažje izvajala preko Centra za evropsko prihodnost, ki so ga odprli maja 2006.

Veliko prizadevanj je MZZ v minulem letu usmerilo tudi v urejanje odnosov s Hrvaško. Da bi pripomogli k razjasnitvi vprašanja meje, je ministrstvo v beli knjigi o meji med državama zbralo vse argumente, s katerimi utemeljuje stališča Slovenije glede poteka meje.

Prednostne naloge slovenskega predsedovanja bodo predvidoma prihodnost Evrope in institucionalni razvoj, širitev in sosedska politika, energetika, medkulturni dialog ter teme, ki izhajajo iz Lizbonske strategije. Slovenija bo v času predsedovanja EU poleg formalnih sestankov v Bruslju, ki jih bo okoli 2000, organizirala še osem neformalnih ministrskih srečanj, približno 130 dogodkov pod ministrsko ravno v Sloveniji ter približno 220 dogodkov v okviru sodelovanja EU s tretjimi državami v Sloveniji in v tujini. Velik, predvsem logistični zalogaj v okviru priprav je bila selitev stalnega predstavništva pri EU v Bruslju v nove prostore, ki so jih odprli decembra 2006.

Predstavitve 18-mesečnega programa predsedovanja EU v Berlinu 5. decembra 2006 (foto:MZZ/BOBO)

NOVE POBUDE MINISTRSTVA

Med novimi pobudami MZZ izstopata Center za evropsko prihodnost (CEP), neprofitna in neodvisna ustanova za pomoč in podporo državam Jugovzhodne Evrope in državam v sosedstvu EU na njihovi poti približevanja EU, ter Strateški forum Bled za spodbujanje strateškega dialoga na visoki ravni med voditelji iz zasebnega in javnega sektorja o ključnih regionalnih in vsebinskih vprašanjih, s katerimi se bo soočala Evropa v 21. stoletju.

S CEP, ki so ga odprli maja lani na gradu Jable v Loki pri Mengšu, želi Slovenija prispevati svoj delež v procesih širitve EU in evroatlantskega povezovanja. Ustanova je namenjena pomoči državam z evropsko perspektivo pri procesu približevanja EU, prenosu znanja, izkušenj in praktičnih nasvetov med državami članicami EU in državami z evropsko perspektivo, usposabljanju in izmenjavi strokovnjakov preko nacionalnih, mednarodnih in EU programov, pomoči v procesih evropske integracije in evroatlantskega sodelovanja ter dodatni podpori za potrebe predsedovanja Slovenije EU. Osnovna dejavnost centra je zagotavljanje usposabljanja ter strokovne in tehnične pomoči različnim institucijam ter usklajevanje in finančna podpora projektnim dejavnostim.

Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel na predstavitvi dela ministrstva v letu 2006 20. novembra 2006 (foto: STA)

DVOSTRANSKI ODNOSI Z EVROPSKIMI DRŽAVAMI

Slovenija je preteklo leto okrepila odnose z evropskimi državami, predvsem zaradi priprav na predsedovanje Evropski uniji in izmenjave medsebojnih obiskov. Več dvostranskih srečanj je bilo tudi ob robu večstranskih dogodkov.

Predvsem je bilo poudarjeno sodelovanje Slovenije z Avstrijo in Finsko, vzpostavljeno je bilo tudi dinamično sodelovanje v okviru t.i. tria predsedujočih EU z Nemčijo in Portugalsko, ter sodelovanje s Francijo, ki bo predsedovala EU za Slovenijo. Sodelovanje je v veliki meri potekalo na ravni tehničnih in vsebinskih usklajevanj, prišlo pa je tudi do izmenjave več obiskov na ministrski ravni.

S sosednjimi državami je imela Slovenija pogoste stike na politični in strokovni ravni ter konstruktivno in dinamično sodelovanje na različnih področjih. Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel se je tudi večkrat srečal s predstavniki slovenske manjšine, slovenska diplomacija pa je dosledno opozarjala na nujnost uresničevanja vseh pravic slovenske manjšine v sosednjih državah.

Junija 2006 je ministrstvo objavilo belo knjigo o meji med Slovenijo in Hrvaško, v kateri so zbrani dokumenti, s katerimi Slovenija utemeljuje svoja stališča glede poteka meje. Slovenija podpira članstvo Hrvaške v EU, obenem pa je doslej v pogajanjih med drugim poskrbela za zaščito slovenskih interesov glede vprašanja nediskriminatornega dostopa vseh slovenskih bank na hrvaški finančni trg, nediskriminatornega nakupa nepremičnin s strani slovenskih oseb na Hrvaškem in uresničevanja ribolovnega dela Sporazuma o obmejnem prometu in sodelovanju.

Slovenija se je v EU še naprej zavzemala za širitev unije na Zahodni Balkan in še posebej za postopno liberalizacijo viznega režima povezave z državami tega območja. V regijo je Slovenija tudi v letu 2006 poudarjeno usmerjala razvojno pomoč. Zunanje

Strateški forum Bled, ki ga je ministrstvo ustanovilo v sodelovanju z Inštitutom za strateške študije v Ljubljani, pa naj bi dal politični zagon uresničevanju novih strategij, ki bi Evropi omogočile boljše izrabo njene strateške teže, ter hkrati spodbujal politično zavezanost tem strategijam. Kot prvo v sklopu mednarodnih dogodkov so avgusta 2006 organizirali mednarodno konferenco z naslovom Kaspjski obeti 2008, na katero so bili povabljeni najvidnejši mednarodni strokovnjaki, politični voditelji, predstavniki mednarodnih organizacij s tega področja in iz zasebnega sektorja iz kaspijske regije, Evrope, ZDA, Rusije in od drugod.

Zunanji minister Dimitrij Rupel na odprtju Centra za evropsko prihodnost 23. maja 2006 (foto: STA)

MULTILATERALNA DEJAVNOST

Potem, ko je leta 2005 uspešno predsedovala Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE), je bila Slovenija leta 2006 članica trojke OVSE in je s svojim znanjem ter izkušnjami iz predsedovanja podpirala delovanje v minulem letu predsedujoče Belgije. Ena od prednostnih nalog delovanja v trojki je bilo predsedovanje skupini azijskih partnerjev.

Slovenija je na ministrskem srečanju Mreže za človekovo varnost v Bangkoku junija lani prevzela enoletno predsedovanje te neformalne skupine držav, ki se zavzema za reševanje odprtih humanitarnih vprašanj. Med prednostnimi temami akcijskega načrta predsedovanja so vloga skupine v novo ustanovljenem Svetu za človekove pravice, spodbujanje medverskega in medkulturnega dialoga, nasilje nad otroki in otroci, prizadeti v oboroženih spopadih.

Septembra lani je Slovenija prevzela tudi enoletno predsedovanje Svetu guvernerjev Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA). V imenu Slovenije temu organu IAEA predseduje vodja slovenske delegacije pri IAEA, veleposlanik na Dunaju dr. Ernest Petrič. Naloga predsedujočega 35-članskemu Svetu guvernerjev je v prvi vrsti skrbeti za sprejemanje potrebnih odločitev in zagotoviti normalno delovanje IAEA. Veleposlanik dr. Petrič je bil novembra 2006 tudi izvoljen v komisijo za mednarodno pravo za obdobje med letoma 2007 in 2011.

Slovenija je v letu 2006 okrepila tudi prizadevanja za članstvo v Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD). Dosedanje sodelovanje z OECD ter podpora številnih držav članic kaže, da ima Slovenija velike možnosti za uvrstitev v skupino držav, za katere bo oblikovan Partnerski program s pridružitveno perspektivo.

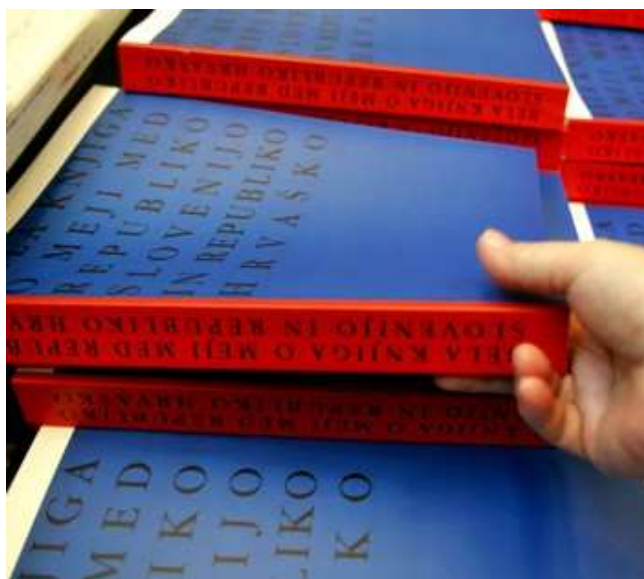
ZUNANJA VARNOSTNA POLITIKA

Slovenija kot polnopravna članica zveze NATO aktivno

ministrstvo ima posebno vlogo pri dejavnosti Mednarodnega sklada za razminiranje (ITF) in ustanovi Skupaj, od maja lani pa deluje tudi Center za evropsko prihodnost za usposabljanje državnih uradnikov iz JV Evrope.

Ministrstvo je s pomočjo diplomatsko-konzularnih predstavništev in dvostranskih obiskov prispevalo tudi h krepitvi gospodarske prisotnosti Slovenije na vsem Zahodnem Balkanu. Izraz slovenske zunanje politike do Zahodnega Balkana je tudi prisotnost Slovenske vojske in policije v mednarodnih misijah v BiH in na Kosovu. Že v minulem letu je tako Slovenija krepila svojo prisotnost v KFOR, letos pa se bo število slovenskih vojakov na območju skoraj podvojilo.

Slovenija je tudi krepila sodelovanje z državami Višegrajske skupine (Madžarska, Češka, Slovaška, Poljska) oziroma sodelovanje v okviru Regionalnega partnerstva, ki ga poleg Višegrajske skupine sestavljata še Slovenija in Avstrija.

Bela knjiga o meji med Slovenijo in Hrvaško (foto: STA)

DVOSTRANSKI ODNOSI Z DRŽAVAMI ZUNAJ EVROPE

Slovenska diplomacija je v letu 2006 posvečala veliko pozornost tudi reševanju aktualnih problemov v svetu, kot so bližnjevzhodni konflikt, vojna v Iraku, libanonska kriza, jedrsko oboroževanje Irana ter stabilizacija Afganistana. Te aktivnosti so potekale tako v okviru prizadevanj Evropske unije in Združenih narodov kot tudi v obliki izmenjave mnenj in stališč na dvostranskih srečanjih.

Z obiskoma močne slovenske vladne in gospodarske delegacije pod vodstvom predsednika vlade Janeza Janše v ZDA in v Rusiji je Slovenija potrdila odlične odnose z Washingtonom in Moskvo. H krepitvi ugleda in prepoznavnosti Slovenije v svetu, še posebej na Bližnjem vzhodu, je pripomogel tudi obisk slovenske delegacije pod vodstvom premiera Janše v Savdski Arabiji in Kuvajtu novembra lani.

Tega obiska se je udeležil tudi zunanji minister Dimitrij Rupel, pa tudi sicer je ministrstvo posebno pozornost posvetilo nadaljevanju partnerskih in prijateljskih odnosov z državami na Bližnjem vzhodu. Pri tem je v letu 2006 izstopalo dvostransko politično, gospodarsko in kulturno sodelovanje z Izraelom, kjer je Slovenija v Tel

sodeluje pri oblikovanju in sprejemanju odločitev o izvajanju ključnih nalog zaveznitva, ki izhajajo iz Washingtonske pogodbe. Prizadevanja MZZ so bila v letu 2006 osredotočena na vrh NATO v Rigi. Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel se je tako med drugim v New Yorku septembra lani udeležil srečanja zunanjih ministrov zaveznitva, Slovenija pa je gostila neformalno srečanje obrambnih ministrov NATO, zadnje pred vrhom.

Slovenija aktivno sodeluje tudi pri nadaljnjem dinamičnem razvoju Evropske varnostne in obrambne politike. Sodeluje v civilnih in vojaških operacijah EU v jugovzhodni Evropi, Afriki, pri pripravah EU na operacijo na Kosovu in v razpravi o možni operaciji v Afganistanu na področju policije in vladavine prava. Slovenija je zadnja leta sodelovala v vseh večjih mednarodnih aktivnostih na področju preprečevanja širjenja orožja in razorožitve.

Slovenija je leta 2005 postala članica Sveta guvernerjev Mednarodne agencije za atomsko energijo (IAEA), v naslednjem letu pa je že prevzela enoletno predsedovanje temu organu IAEA.

KONZULARNA DEJAVNOST

Slovenija se intenzivno in na podlagi večletnega izvedbenega načrta pripravlja na vstop v schengensko območje. Del teh priprav je bila tudi ocena usposobljenosti za prevzem schengenskih obveznosti, ki je bila v Sloveniji izvedena med marcem in septembrom 2006 in ki ni ugotovila relevantnih ovir, ki bi preprečevale ali oteževale vključitev Slovenije v schengen v predvidenem roku. Evalvacijsko poročilo je ugotovilo redke pomanjkljivosti, ki pa so smiselno utemeljene in jih je možno v primeru resnih težav hitro odpraviti.

Slovenija ima varčno zasnovano mrežo lastnih konzularnih predstavništev. Zato skuša v državah, kjer nima predstavništva, prisotnost okrepiti z različnimi oblikami mednarodnega in meddržavnega sodelovanja. Že članstvo v EU omogoča slovenskim državljanom konzularno zaščito v vseh državah, kjer je predstavništvo katerekoli države članice EU. Slovenija pa skuša zagotoviti in okrepiti tudi svoje storitve, ki jih v drugih državah potrebujejo tuji državljani, predvsem možnost pridobitve slovenskega vizuma.

V sodelovanju z notranjim ministrstvom je MZZ v minulem letu uspešno izpeljalo projekt novih biometričnih potnih listov, ki so jih začeli izdajati avgusta, s čimer se je Slovenija pridružila skupini držav z dokumenti nove generacije in s tem zagotovila državljanom visok standard zaščite pri potovanjih, poleg tega pa imajo slovenski državljani še naprej možnost vstopa v ZDA brez vizuma.

Avivu novembra lani odprla častni konzulat. K varnosti in stabilnosti bližnjevzhodne regije je pripomogla tudi z usposabljanja iraških varnostnih sil v Iraku in Jordaniji ter sodelovanju v okrepljenih mirovnih silah UNIFIL v Libanonu.

Slovenija aktivno sodeluje tudi pri stabilizaciji Afganistana, kjer v mednarodnih silah ISAF pod okriljem zveze NATO deluje 54 slovenskih vojakov, v letu 2007 pa naj bi jih tja napotili še 12.

MZZ je v minulem letu poseben poudarek namenilo krepitvi odnosov z državami Jugovzhodne Azije, čemur so bili namenjeni tudi obiski ministra dr. Dimitrija Rupla v Indoneziji, na Tajskem in v Vietnamu. Slovenija je odprla konzulat v južnokorejskem Seulu, v Ljubljani pa je vrata odprlo japonsko veleposlaništvo.

PRIPRAVE NA PREDSEDOVANJE EU

Slovenija se kot prva novinka Evropske unije pripravlja na svoj največji projekt doslej - predsedovanje povezavi v prvi polovici leta 2008. Zunanje ministrstvo je pri tem zadolženo za pripravo in usklajevanje vsebin programa za področje skupne zunanje in varnostne politike, sodeluje pa tudi pri delu ostalih podskupin. Pomembno vlogo ima tudi pri usklajevanju vsebin in aktivnosti z drugimi članicami EU ter s tretjimi državami, vključno z obveščanjem in delovanjem prek svoje mreže diplomatsko-konzularnih predstavništev.

Kot nosilec podskupine za program je MZZ skupaj s Službo vlade za evropske zadeve (SVEZ) uskladil 18-mesečni program predsedovanja skupaj s predhodno predsedujočima Nemčijo in Portugalsko, sodeluje pa tudi z naslednjimi tremi predsedujočimi, Francijo, Švedsko in Češko. 18-mesečni program je po prednostnih nalogah razdeljen na več področij. Med njimi so prihodnost Evrope, uresničevanje Lizbonske strategije, krepitev svobode, notranje varnosti in razvoja evropskega pravnega reda, krepitev zunanje varnosti in zunanjih ekonomskih odnosov ter krepitev vloge EU kot globalnega akterja.

Odčitavanje podatkov iz biometričnega potnega lista (foto: STA)